

Gingerli, az időmanó

Tik-tak, tik-tak, tik-tak.

Tak-tak-tak.

Tik-tik-tik.

Tak és tik.

Tik és tak.

Tik és megint tak.

Aztán megint egy tik.

Gingerli az ágyában feküdt, és hallgatta, ahogyan az ezeregyszázhuszonhat óra ketyeg körülötte.

Tik-tak, tik-tak, tik-tak.

Gingerli azt kívánta, hogy bárcsak egyetlen óra se ketyegne.

Tak-tak-tak.

Tik-tik-tik.

Ahogyan feküdt az ágyában, a sok apró ketyegés visszhangot vert a gondolatai között. A másodpercmutatók ugrása. A nagymutatók gyorsabb, a kismutatók lassabb kúszása. Gingerli még a fogaskerekek gördülését is hallotta. Ezeregyszázhuszonhat óra számtalan pici hangja, ami egyetlen erőteljes morajlássá erősödött fel a fejében.

Éppen aznap volt, hogy tizenkétezer-nyolcszázhusz éve hallgatta az órák hangját. Évről évre, hónapról hónapra és napról napra, egyetlen perc szünet nélkül. Nagyon elfáradt már ebben, de nem volt mit tenni, hiszen Gingerli feladata pontosan az volt, hogy hallgassa az órák ketyegését.

Ez az időmanók dolga a világ kezdete óta. Őrizniük kell folyamatosan az időt, hiszen nélkülük minden megállna, és soha nem történne semmi sem. Mivel a manók tizenötezer évente váltják egymást, így Gingerlinek volt még hátra kétezer-egyszáznyolcvan éve a szolgálatából. Ez a számítása szerint pont elegendő volt ahhoz, hogy teljesen megőrüljön a sok ketyegéstől.

Az időmanók feladata egyébként viszonylag egyszerű. Minden országnak és nagyobb településnek van egy órája, a kisebb településeknek pedig közös órák jutnak. Ezeket kell minden reggel felhúzni, rendszeresen karban tartani, kitisztítani és felújítani. Más szóval gondoskodni kell arról, hogy minden óra folyamatosan járjon. Ha egy közülük véletlenül megáll, akkor a hozzá tartozó helyen megáll az idő is, és az ott élő emberek mindegyike örökké ugyanazt a dolgot csinálja, amivel éppen az adott pillanatban foglalkozott.

Egyszer Hollandiában egy teljes hétig fürdött mindenki a tengerben, mert Gingerli a vizifesztivál idején leverte az ország nagy kakukkos óráját. Egy másik alkalommal pedig Szlovéniában tartott egy egész hónapig az egy hetes iskolai szünet, amikor eltört az ország órájának a rugója, és újat kellett készíteni hozzá. Ebből az emberek természetesen semmit sem vettek észre, ők az időt készen kapják.

Gingerli egyébként gondos időmanó volt. Minden reggel felhúzta az órákat, rendszeresen megtisztította őket, és ha egyikük véletlenül mégis elromlott, minél hamarabb megjavította. Nem emlékezett már rá, hogyan, vagy miért került ebbe az állásba. Minden valószínűség szerint már az apja is időmanóként dolgozott, legalábbis erre lehetett következtetni a kandallón álló, réges-régen megsárgult fényképből, ami őket ábrázolta együtt a központi órateremben, az ezeregyszázhuszonhat óra között.

Sokáig nem is volt semmi baj, de hatszáztizenkét évvel ezelőtt Gingerli bal füle megfázott, és azóta elkezdte egyre kevésbé élvezni a feladatát. A fülfájás maga ugyan nem tartott sokáig, de amikor elmúlt, olyan éles lett Gingerli hallása, hogy egyesével meg tudta különböztetni az óramutatók minden egyes ugrását.

Most pedig már dél felé járt az idő, és Gingerli az előző este óta feküdt álmatlanul az ágyában. Hallgatta az órák ketyegését. A ketyegést, ami miatt már a feje is megfájdult.

Tik-tak, tik-tak, tik-tak.

Tak-tak-tak.

Tik-tik-tik.

Tak és tik.

Tik és tak.

Tik és megint tak.

Aztán megint egy tik.

Az órák hangja folyamatosan ott visszhangzott Gingerli fejében, így minden egyes kattanás és ketyyenés egy helyett háromnak tűnt.

– **Miért pont nekem kell vigyáznom az időórákra? Hogy kerültem én ide egyáltalán?** – kérdezte Gingerli magától, és bizony be kellett vallania, hogy nem emlékszik a válaszra. És ahogy ott feküdt fájó fejjel és álmatlanul az ágyában, egyre elégedetlenebb lett a helyzetével.

A hosszú idő sok mindenre magyarázat lehet. Senki sem szeret például egy egész órán keresztül mosogatni. Egy egész napos rendrakás pedig a legtöbb embert ki tudja borítani. Gingerli pedig már tizenkétezer-nyolcszázhusz éve felügyelte az órákat. De aznap neki is elege lett.

Felült az ágyában, majd a bal lábát – ami a manóknál megszokott módon kicsit szőrösebb és vaskosabb volt, mint a jobbik – kidugta a takaró alól, és lerakta a földre. Hamarosan a jobb lába is a bal mellé került, és Gingerli kimászott az ágyából. Manópocakjáról felgyűrődött a pizsama, hosszú szakállában pedig majdnem hasra esett, ahogy elindult a központi óraterem felé.

Amikor odaért, először Ausztria óráját ragadta meg, és egy lendülettel hozzávágta Belgiuméhoz. Mindkettő abban a pillanatban megállt. Aztán Los Angelesét kapta fel, és mintha vidámparkban lenne, ledobta vele Svájc, Szlovénia, Horvátország, Dánia és Hollandia óráját. Mind a földre estek, és azonnal abbahagyták a ketyegést.

Gingerli pedig belejött a rombolásba: egymás után vágta földhöz az órákat, amik sorban meg is álltak. Mikor már csak egyetlen egy maradt épségben, szuszogva megtorpant a terem közepén, és körbenézett. A földön mindenhol órák heverték, kifordult rugóik nyikorogva nyújtogatták nyakukat segítségért. Már csak Magyarország órája ketyegett. Különleges darab volt, a tokja

ébenfából készült, mutatóit pedig teknőspáncélból faragták. Gingerli odament hozzá, megragadta, a feje fölé emelte, majd a földhöz vágta ezt is.

Ebben a pillanatban az egész világon megállt az idő.

A repülőgépek az égre ragadtak, mintha csillagok lennének, és vándoroltak körbe-körbe végtelenül. Az autók örökké tartó utazásba kezdtek, csak zötyögtek előre a céljuk felé, de oda soha nem értek. Az emberek pedig mind megálltak annál, amit éppen csináltak, és azt ismételték újra és újra. Egy teniszező például csak szervált és szervált folyamatosan. Egy iskolában egy tanárnő addig írt a táblára, amíg az anyyira tele lett, hogy a krétaportól mindenki tüszögni kezdett. Egy óvodában, ahol éppen táncolni tanultak a gyerekek, mindenki forgott körbe-körbe maga körül, hogy már teljesen elszédültek, de mégsem bírták abbahagyni. Samu baba pedig, aki ekkor még csak három hónapos volt, bekapta a szájába az öklét, és azon cuppogott folyamatosan, mintha épp csülköt szopogatott volna egy előkelő étteremben.

Egyedül az öreg Józsi bácsi volt, akire mindez nem hatott. Neki ugyanis saját időórája volt. Erről persze maga sem tudott: azt hitte, hogy egy rendes karórát hord. Közönséges, bőrszíjas, nem túl fényes és nem túl csillogó óra volt, és már vagy tíz éve ott illegett a csuklóján. Egy vásárban nyerte el egy fura figurától, alacsony, nagyszakállú, manópocakos embertől. Ez a furcsa alak persze Gingerli volt, akinek az egyetlen szórakozása az volt, hogy százévente egyszer elment a zalaegerszegi vásárba.

Józsi bácsival itt találkoztak. De Gingerli nem tudta, hogy az öreg Józsi híres kópé, aki azért jár a vásárba, hogy beszélő lovával mindenkit megtréfáljon, akit csak lehet.

Ő és a ló megálltak a vásár közepén, az öreg Józsi pedig elkezdett kiabálni:

– Mindenki, aki csak itt van hallja: ez a ló beszél!

Az emberek meg persze csak hitetlenkedtek.

– Ugyan már, hogyan tudna beszélni egy ló?! Ne ugrasson minket, maga egy csaló!

De az öreg Józsi nem engedett igazából, és fogadást kínált mindenkinek, aki nem hitte el, hogy a ló beszél. Gingerli pedig, aki maga is szeretett fogadni, belement a játékba. Azt gondolta, hogy egy ló semmiképpen sem beszélhet, ezért saját időóráját ajánlotta fel az öreg Józsi száz aranyáért cserébe. A fogadást megkötötték, és egymás tenyerébe csaptak. Az öreg Józsi lóva pedig, akit egyébként Robinak hívtak, teljesen érthetően megszólalt, és azt mondta Gingerlinek:

– Tisztelt uram! Ön ezt a fogadást elvesztette.

Ez volt ugyan az egyetlen mondat, amit a ló megtanult, de Gingerli ezt nem tudta, és így nem tudott hova lenni a nagy csodálkozástól. Elismerte, hogy elveszítette a fogadást, és kénytelen-kelletlen odaadta a saját időóráját az öreg Józsinak.

Azt a bizonyos órát, aminek gazdájára most nem hatott, hogy mindenhol megállt az idő.

Amikor Gingerli összetörte az időórákat, az öreg Józsi éppen a karosszékében hintázott, a felesége pedig ott kötögetett mellette. Eleinte nem is vette észre, hogy megállt a világ. Hintázgatott a karosszékben előre és hátra, jól esett ez neki az ebéd után. Aztán arra lett figyelmes, hogy a sál, amit a felesége kötögetett, már vagy két méter hosszúra megnyúlt.

– **Elég lesz már az, Piroskám!** – szólalt meg az öreg. – **Ekkora sálba kétszer beletekerem magam.**

De a felesége nem szólt vissza semmit, csak kötögetett tovább.

– **Piroskám!** – szólalt meg ismét az öreg Józsi. – **Mondom, hogy ne kösd tovább azt a sálat, mert meglásd: hasra fogok benne esni a télen.**

De felesége megint nem szólt vissza semmit, csak kötögetett tovább. Az öreg Józsi erre már hangosabban szólt oda.

– **Anyjuk! Mondom, hogy ne kösd tovább azt a sálat, mert átér már a szomszédig!**

De a felesége még ekkor sem hagyta abba a kötögetést. Mi más tehetett volna, az öreg Józsi felkelt a karosszékéből, és megrázta a vállát, de az csak kötötte tovább a sálat. Erre viszont már megijedt az öreg, és kifutott a házból, hogy orvost hívjon a frissen megsüketült feleségének.

Amikor kiért az udvarra, meglátta szomszédjukat, aki éppen vizet ivott egy üvegből.

– **Pistám!** – kiáltotta. – **Merre van a doktor?**

De szomszédja csak nyelte tovább a vizet.

– **Pista, hé! Kérdezem, hogy merre van a doktor!** – kiáltotta újra, de a szomszéd még mindig nem figyelt oda rá.

– **Megbolondult itt már mindenki.** – gondolta ekkor az öreg Józsi, aztán szaladt tovább a doktor háza felé, amikor hirtelen észrevette, hogy valami nagyon furcsa dolog történt a világgal.

Egy repülőgép csak körbe-körbe ment az égen, de előre egy szemernyit nem jutott. Gerzsonék kakasa folyamatosan kukorékolt, mintha megkergült volna. A saját kutyája, Bogáncs, pedig csak egyre vakarózott és vakarózott, annak ellenére, hogy nem volt bolhás. A főtéren ezalatt a polgármester már harmadszor sétált be az édességárushoz, úgy, hogy ki egyszer sem jött közben.

Ekkor értette meg az öreg, hogy megállt a világ. Nem is tudta, hogy mit gondoljon! Visszakullogott a házukba, és visszaült a karosszékre, amiből nem is olyan rég felkelt. Ott hintázott jó ideig, és csak figyelte a feleségét, ahogyan az folyamatosan kötögetett. Aztán, amikor a sál már vagy hat méter hosszú lett, egyszer csak feltűnt neki, hogy az ő saját órája továbbra is rendesen járt. Pedig a lakásban lévő összes másik óra megállt.

– **Furcsa ez!** – gondolta, és levette az óráját a csuklójáról. Megfordította, majd lecsavározta a hátlapját. A hátlap belső oldalán pedig ezt a feliratot találta: Központi Időművek, Gingerli időmanó tulajdona.

Ekkor gondolkodóba esett az öreg Józsi, nem tudta, hogy mitévő legyen. Mivel a Központi Időművekről nem hallott még soha, megpróbálta kikeresni az interneten, hogy miről lehet szó. Csakhogy a számítógépek is megálltak!

Ezért aztán előkotorta a padlásról a nagyapja régi telefonkönyvét, és abból kereste ki a Központi Időművek címét. Eltökélte magát, hogy utána jár, miért állt meg a világ, így nyomban felkerekedett.

Mielőtt kilépett a házból, még odament a feleségéhez, és egy csókot nyomott a homlokára. Aztán befektette az ágyba, a sálat pedig, ami ekkorra már vagy nyolc méteres volt, kivette a kezéből, és a saját nyakába csapta. Így indult útnak a telefonkönyvben talált címre.

Éjszaka volt már, amikor megérkezett a Központi Időművek kapujához. Amikor meglátta az épületet, nagyon elcsodálkozott, mert ekkora házat még nem látott soha. Szürke volt, hatalmas kapuval és rengeteg rácsos ablakkal. A kerítésre pedig egy táblát erősítettek, amin ez állt: „Vigyázat, órák! Mágnesz behozni tilos!”.

Az öreg Józsi odament a főkapuhoz, és megnyomta a csengőt, de semmi sem történt. Akkor megzörgette a kaput, de erre sem volt válasz. Odament hát a kerítéshez, átmászott rajta, majd lehuppant a másik oldalon, és elindult befelé. Nem telt bele sok idő, míg megtalálta az udvari bejáratot. Felment a lépcsőn, fordult egyet jobbra és kettőt balra, és egyenesen a központi időterembe érkezett.

Nem volt szép látvány, ami a szeme elé tárult. Törött órák heverték mindenfelé hihetetlen összevisszaságban, egymás hegyén és hátán. A terem közepe felől pedig olyan hang hallatszott, mintha fát fűrészelt volna valaki.

Óvatosan beljebb merészkedett, és meglátta Gingerli ágyát, benne pedig az alvó időmanót, aki úgy horkolt, hogy beleremegtek a falak.

Az öreg Józsi odament hozzá, és megrázta.

– **Ébredjen uraságod!** – mondta. – **Nagy bajban a világ!**

De Gingerli nem felelt, csak átfordult a másik oldalára. Az öreg ekkor újra megrázta.

– **Ébredjen már, ha mondom! Egy bizonyos Gingerlit keresek, nem látta véletlenül?**

Az időmanó erre már kinyitotta szemeit, és ránézett az öreg Józsira.

– **Én vagyok.** – motyogta. – **Hagyjon aludni!**

– **Dehogyan hagyom!** – erősködött az öreg. – **Hiszen az egész világon megállt az idő, és megkergültek az emberek!**

De Gingerli nem zavartatta magát, csak a fejére húzta a takarót. Mit tehetett volna az öreg Józsi: összefogta az időmanó lepedőjének négy sarkát, belesomagolta az alvó Gingerlit. Aztán nekiveselkedett, felemelte és elkezdte a levegőben a feje fölött forgatni a bezsákolts manót.

Erre már felébredt Gingerli, és mérgesen kiabált kifelé a lepedőből:

– **Ki maga! Hogy képzeli?! Azonnal tegyen le!**

– **Leteszem, ha megmondja, miért állt meg az idő mindenhol!** – felelte az öreg.

– **Mert összetörtem minden időórát.** – nyögte Gingerli. – **Nem akartam én semmi rosszat, csak aludni egy kicsit!** – tette hozzá.

Az öreg Józsi erre lerakta az időmanót, és kibontotta a lepedőt. Gingerli megpróbált felállni, de úgy szédült, hogy visszatottyant a fenekére, csak úgy remegett a pocakja.

– **Ki maga, és mit csinált ezekkel az órákkal?** – kérdezte ekkor az öreg. Gingerli pedig felismerte, hogy ez az a kópé, aki a vásárban elnyerte tőle az óráját, és elmondott mindent.

Azt, hogy ő az időmanó, és az a feladata, hogy vigyázzon az órákra. Hogy minden óra egy-egy országhoz vagy nagyobb városhoz tartozik, és ha valamelyikük megáll, akkor a hozzá tartozó országban vagy városban is megáll az idő. Bevallotta aztán, hogy ő törte össze az órákat, mert már egyáltalán nem tudott aludni az állandó ketyegéstől.

Az öreg Józsi pedig mindent végighallgatott, aztán ezt mondta:

– Figyelj ide, te időmanó! Most együtt megjavítjuk az összes órát, aztán kitalálunk valamit a te problémádra is.

Gingerli egyetértően bólintott, hiszen egyrészt megbánta már a tettét, meg persze nem is mert ellenkezni a felbőszült öregúrral. Két hétig javították együtt az órákat, és amíg Gingerli csavarozott, az öreg Józsi kikereste a megfelelő alkatrészeket a földön heverő rugó és fogaskerék kupacokból. Mikor aztán készen lettek, együtt felhúzták az összes órát, és mindenhol újraindították az időt.

Ekkor az öreg Józsi leültette Gingerlit az óraterem közepére, és a következőket mondta:

– Megígértem, hogy megoldjuk a te problémádat is, úgyhogy lássuk.

Ezzel fogta, és mint egy turbánt, Gingerli feje köré tekerte a sálát, amit a felesége kötött.

– Hallod még a ketyegést? – kérdezte.

De Gingerli semmit sem hallott, így csak rázta a fejét, és mosolygott nagy vidáman.

– Nem hallok semmit! – kiabálta.

– **Jól van, jól van!** – ordította vissza az öreg Józsi. – **Akkor magadra hagylak, most már fogsz tudni aludni nyugodtan. De ne felejtsd el, hogy nálam van az időórád, és ha legközelebb ilyen butaságot csinálsz, újra meglátogatlak!**

De Gingerli már nem hallott semmit, mert a két hetes folyamatos szereléstől annyira kimerült, hogy mély álomba zuhant, csak két vödör vízzel lehetett volna ismét felébreszteni.

Az öreg Józsi pedig kísétált a Központi Időművekből, és elindult haza. Útközben látta, hogy a világ újra a régi. A repülőgépek előrefelé repültek, Bogáncs kutya befejezte a vakarózást, és a szomszéd Pista bácsi is abbahagyta az ivást. Otthon pedig izgatottan várta a felesége, aki nem értette, hova tűnt a sál, amit olyan szorgosan kötött.

– **Hosszú történet ez, Piroskám, de ígérem, holnap elmesélem. Most viszont muszáj aludnom.** – mondta neki az öreg. Aztán, mivel a két hétig tartó órajavításban ő is nagyon elfáradt, bebújt az ágyába. Egy pillanatra ránézett még a faliórára. Megnyugodva látta, hogy rendesen jár, így azonnal elaludt.